

Úvod

Národná banka Slovenska oslávila v roku 2018 25. výročie svojho založenia. Pri tejto príležitosti zorganizovala viacero podujatí. Umožnili nám zamyslieť sa nad výzvami, ktorým sme čelili, a úspechmi, ktoré sme dosiahli. Medzi najdôležitejšie míľniky môžeme zaradiť menovú odluku a vydanie vlastných bankoviek a mincí v roku 1993, prechod na plávajúci kurz v roku 1998, vstup do EÚ a Európskeho systému centrálnych bánk v roku 2004, integráciu dohľadu nad finančným trhom v roku 2006 a zavedenie eura v roku 2009. Prechod na euro NBS úspešne zvládla, taktiež reformu platobného styku, zavedenie bankovej únie a ochrany spotrebiteľa.

Neodmysliteľnou témou stretnutí na expertnej i najvyššej úrovni bola analýza súčasných a budúcich výziev hospodárskeho, menového a finančného vývoja. Aktuálne riziko predstavovala narastajúca neistota a nervozita vo vzťahu k brexitu. Z pohľadu globálnej ekonomiky sa ako jedna z najvýznamnejších hrozieb javí implementácia protekcionistických opatrení a riziko prepuknutia otvorenej obchodnej vojny.

Slovensko v roku 2018 pokračovalo v expanzii, domáca ekonomika medziročne vzrástla o 4,2 %. Rast ťahal primárne domáci dopyt. Najvýraznejšie k nemu prispeli domácnosti svojou spotrebou a ďalšou dôležitou zložkou boli investície. Pozitívny vývoj pokračoval aj na trhu práce. Rástla zamestnanosť a miera nezamestnanosti klesla na nové minimum. To sa prejavilo aj vo vyššej dynamike rastu miezd nielen v nominálnom, ale aj v reálnom vyjadrení – po zohľadnení rastu spotrebiteľských cien, ktoré sa za rok 2018 zvýšili v priemere o 2,5 %.

Riziká ďalšieho vývoja slovenskej ekonomiky pochádzajú, vzhľadom na proexportnú orientáciu domácej ekonomiky, predovšetkým z vonkajšieho prostredia. Počas roka 2018 sme pozorovali zhoršenie globálneho makroekonomického výhľadu. Svetový hospodársky rast sa mierne spomalil najmä v dôsledku rýchlejšieho utlmenia ekonomickej aktivity v Európe, Japonsku a Číne, ako sa očakávalo. Znížil sa rast priemyselnej produkcie a zahraničného obchodu. Ekonomická

aktivita eurozóny sa výrazne spomalila. K utlmeniu rastu najvýraznejšie prispel slabý vývoz. Spomalenie ekonomickej aktivity eurozóny však ovplyvnili takmer všetky zložky s výnimkou zmeny stavu zásob. Koncom roka sa spomalil aj rast cien v eurozóne, najmä v súvislosti s poklesom cien ropy.

Tieto zmeny vo vývoji hospodárskej aktivity a cien si vyžiadali úpravy pôvodných menovopolitických rozhodnutí. Rada guvernérov ECB pôvodne plánovala ponechať nezmenené kľúčové úrokové sadzby do leta 2019. V reakcii na zmenu v očakávaniach týkajúcich sa hospodárskeho vývoja Rada guvernérov posunula najskorší možný termín zvýšenia úrokových sadzieb za horizont roku 2019. Eurosystem zároveň pokračoval vo využívaní nástrojov neštandardnej menovej politiky. Objem nákupov aktív sa v poslednom štvrtroku 2018 znížil z 30 mld. € na 15 mld. € mesačne. K 31. 12. 2018 bol nákup ukončený. V zmysle svojich záväzkov voči eurosystému sa NBS zúčastňovala aj na programe nákupu cenných papierov a suma menovopolitického portfólia cenných papierov NBS dosiahla hodnotu 21,8 mld. €.

Priaznivý vývoj domácej ekonomiky síce tlmil bezprostredné riziká pre finančnú stabilitu, rýchle tempo zadlžovania však zvýšilo riziko citlivosti domácností na prípadné zhoršenie hospodárskeho vývoja. Medziročný rast retailových úverov na Slovensku sa spomalil na približne 10 %, išlo však o najvyššiu hodnotu spomedzi krajín EÚ.

V záujme zníženia rizika v oblasti finančnej stability na Slovensku NBS zvýšila mieru proticyklického kapitálového vankúša a sprísnila limity na pomer úveru a jeho zabezpečenia. Zaviedla tiež nový limit na pomer celkovej zadlženosti k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa.

Významnou zmenou v oblasti prevádzky platobných a zúčtovacích systémov, ktorá je ďalšou z hlavných úloh NBS, bolo spustenie celoeurópskej platobnej služby Target Instant Payment Settlement (TIPS). Tá umožňuje rýchle, bezpečné a nepretržité vyrovnanie okamžitých platieb.

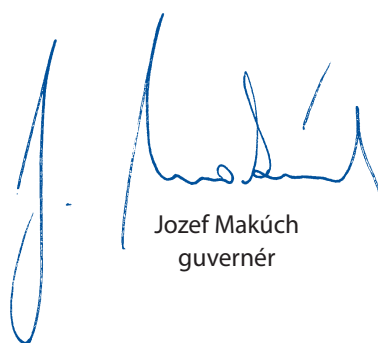

V roku 2018 uplynulo 25 rokov nielen od vzniku NBS, ale aj od vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Toto výročie sme si pripomenuli emisiou dvojeurovej pamätnej mince a 25-eurovej striebornej zberateľskej mince. Oslávili sme aj 100 rokov od vzniku Československej republiky a iné jubileá. Pri ich príležitosti vydala NBS sedem ďalších zberateľských mincí zo vzácných kovov. V súlade so záväzkami v rámci Eurosystemu NBS zabezpečila výrobu 5-eurových bankoviek a do tlač 50-eurových bankoviek. Okrem eurobanko-

viek zabezpečila NBS aj výrobu a dodanie viac ako 50 mil. kusov euromincí všetkých nominálnych hodnôt s výnimkou jedoeurových mincí. Všetky mince boli vyrazené na Slovensku v Mincovni Kremnica.

V roku 2018 NBS vytvorila čistý zisk prevyšujúci 172 mil. €, ktorý sa v plnej výške použil na zníženie strát NBS z minulých rokov. Hlavným zdrojom zisku boli finančné činnosti súvisiace s výkonom menovej politiky.

Marec 2019

Jozef Makúch
guvernér